

AVIZ
**referitor la propunerea legislativă pentru completarea Legii
nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice**

Analizând propunerea legislativă pentru completarea Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice (b555/08.12.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/6150/13.12.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D1077/14.12.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.(1) lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și al art.46 alin.(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ, republicat,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect completarea Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, urmărindu-se stabilirea unei noi categorii de locuri de muncă drept locuri de muncă în condiții speciale, respectiv cele din sectorul construcții mașini, pentru personalul care desfășoară activități în turnătoriile de oțel, fontă, aliaje neferoase, precizie și cuzineți, precum și forje.

Totodată, se preconizează și asimilarea, ca stagiul de cotizare în condiții speciale de muncă, a perioadei anterioare datei de 1 aprilie 2021, în care salariații au desfășurat activități în sectorul construcții mașini, în locuri de muncă încadrate conform legislației anterioare în grupa I de muncă.

În plus, la art.II se propune recalcularea pensiilor, la cerere, pentru persoanele cu drepturi de pensie deja stabilite, care dovedesc stagii de cotizare realizate în activitățile desfășurate în sectorul construcții mașini, în locuri de muncă încadrate anterior datei de 1 aprilie 2001 în grupa I de muncă și asimilate condițiilor speciale de muncă potrivit prezentei propuneri.

Prin conținutul său normativ, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art.73 alin.(3) lit.p) din Constituția României, republicată, iar, în aplicarea dispozițiilor art.75 alin.(1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Senatul.

2. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Întrucât propunerea legislativă va avea implicații asupra bugetului asigurărilor sociale de stat, este obligatorie solicitarea unei informări din partea Guvernului, în conformitate cu dispozițiile art.111 alin.(1) din Constituție.

Totodată, sunt incidente prevederile art.15 alin.(1) din Legea nr.500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, referitoare la obligativitatea întocmirii unei fișe financiare, cu respectarea condițiilor prevăzute de art.21 din Legea responsabilității fiscal-bugetare nr.69/2010, republicată.

În acest sens, precizăm că, în considerentele **Deciziei nr.331/2019**, Curtea Constituțională a reținut că, *„lipsind fișa financiară (inițială și reactualizată) nu se poate trage decât concluzia că la adoptarea legii s-a avut în vedere o sursă de finanțare incertă, generală și lipsită de un caracter obiectiv și efectiv, nefiind așadar reală”*.

4. Referitor la **Expunerea de motive**, semnalăm că aceasta nu respectă structura prevăzută la art.31 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, nefiind prezentate, printre altele, impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani) și nici informații referitoare la consultările derulate în vederea elaborării propunerii sau la măsurile de implementare pe care le presupune aplicarea noului act normativ.

5. Cu titlu preliminar, în privința conținutului normativ al prezentei propuneri, semnalăm următoarele:

a) potrivit normei propuse la **art.I pct.1**, se urmărește completarea art.30 alin.(1) cu o literă care să prevadă o nouă categorie de locuri de muncă drept locuri de muncă în condiții speciale, iar, potrivit normei propuse la **art.III**, se urmărește înscrierea activității prestate în noua categorie de locuri de muncă în condiții speciale și a unităților în care aceasta se desfășoară în anexele nr.2 și 3 la Legea nr.263/2010.

Cu privire la acest aspect, atragem atenția asupra faptului că activitățile și unitățile cuprinse în anexele nr.2 și 3 la Legea nr.263/2010 sunt prevăzute la art.30 alin.(1) lit.e) din actul normativ menționat. În acest caz, activitatea din sectorul construcții mașini s-ar regăsi atât la art.30 alin.(1) lit.e), cât și la noua literă a art.30 alin.(1), fapt ce ar genera un paralelism legislativ interzis de art.16 alin.(1) din Legea nr.24/2000. În consecință, recomandăm reconsiderarea soluțiilor propuse, astfel încât să fie cuprinse într-un singur articol/alineat.

În cazul în care s-a urmărit ca prevederile noii litere a art.30 alin.(1) să se aplice doar până la înscrierea activității din sectorul construcții mașini și a unităților în care aceasta se desfășoară în anexele nr.2 și 3 la Legea nr.263/2010, este necesar ca acest aspect să reiasă fără echivoc din cuprinsul propunerii.

b) în altă ordine de idei, precizăm că locurile de muncă prevăzute la art.30 alin.(1) lit.a), b), d), f) – i) au un regim juridic diferit de cel al locurilor de muncă prevăzute la lit.e) a aceluiași articol. În acest sens, menționăm că la paragraful 27 din Decizia nr.618/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.89 din 5 februarie 2019, Curtea Constituțională a reținut că *„dispozițiile art.30 alin.(1) din Legea nr.263/2010 enumeră locurile de muncă încadrate în condiții speciale, iar ipoteza prevăzută la lit.e) se referă la acele locuri de muncă în care încadrarea în condițiile speciale a avut în vedere nu doar natura activității, ci și condițiile concrete în care se desfășoară aceasta în diversele unități și consecințele asupra securității și sănătății salariaților și a capacității de muncă a acestora. Aceste condiții nu puteau fi constatate decât printr-o evaluare concretă, care s-a realizat anterior, potrivit procedurii stabilite prin Hotărârea Guvernului nr.1.025/2003 privind metodologia și criteriile de încadrare a persoanelor în locuri de muncă în condiții speciale, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.645 din 10 septembrie 2003”*.

De asemenea, la pct.45 din considerentele Deciziei nr.680/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.90 din 30 ianuarie 2018, Curtea Constituțională a reținut că, în ceea ce privește *„locurile de muncă la care se referă ipoteza art.30 alin.(1) lit.e) din Legea nr.263/2010, (...) textul de lege instituie o dublă condiționare referitoare atât la activitatea desfășurată, cât și la unitatea în care se găsesc locurile de muncă respective. Selectarea acestor elemente cumulative este rezultatul parcurgerii mai multor etape, care s-au succedat sub imperiul mai multor reglementări”*.

Menționăm și faptul că, potrivit art.30 alin.(2) din Legea nr.263/2010, doar locurile de muncă în condiții speciale prevăzute la art.30 alin.(1) lit.e) sunt supuse procedurii de reevaluare a încadrării în condiții speciale.

6. La **art.I pct.1**, pe lângă aspectele menționate la pct.5, formulăm următoarele observații și propuneri:

6.1. La **partea introductivă**, pentru respectarea uzanțelor normative, sintagma „Articol I” se va înlocui cu sintagma „**Art.I.**”, iar sintagma „și avea următorul cuprins”, cu sintagma „**după cum urmează**”.

6.2. Ținând cont de faptul că, la alin.(1) al art.30 din Legea nr.263/2010, există deja litera i), fiind chiar ultima din cuprinsul acestui alineat, literă ce vizează o categorie de locuri de muncă în condiții speciale diferită de cea care se dorește a fi introdusă prin prezenta propunere, pentru corectitudinea informației juridice, precum și pentru respectarea uzanțelor în redactarea actelor normative, **partea dispozitivă** se va reformula astfel:

„1.La articolul 30 alineatul (1), după litera i) se introduce o nouă literă, **lit.j)**, cu următorul cuprins:”.

În continuare se va reda între ghilimele textul propus pentru lit.j).

6.3. Referitor la soluția legislativă preconizată la actualul **art.30 alin.(1) lit.i)** din Legea nr.263/2010, în primul rând, semnalăm că, potrivit art.3 alin.(1) lit.h) din Legea nr.263/2010, locurile de muncă în condiții speciale sunt *„locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților”*.

Având în vedere definiția „locurilor de muncă”, menționăm că reglementarea propusă este lipsită de claritate și previzibilitate, întrucât nu precizează pe ce durată din timpul normal de muncă activitățile respective se desfășoară în condiții speciale, de risc sau dacă toate acele activități se desfășoară în astfel de condiții.

În al doilea rând, recomandăm a se analiza dacă activitățile de proiectare, cercetare și asistență tehnică în secțiile de producție, efectuate de inginerii, subinginerii și tehnicienii din secțiile de proiectare tehnologii pentru sectorul cald, care deservește turnătoriile de oțel, fontă, aliaje neferoase, precizie și cuzineți, precum și forje se desfășoară în condiții dificile, de risc și pe ce durată a timpului normal de muncă.

Precizăm că, în cazul în care o parte dintre activitățile din sectorul construcții mașini nu se desfășoară în condiții dificile, de risc sau se desfășoară în astfel de condiții pe o durată de mai puțin de 50% din timpul normal de muncă, acestea nu pot fi încadrate în categoria locurilor de muncă în condiții speciale.

În acest context, pentru evitarea dubiilor în interpretare și pentru asigurarea previzibilității normei, în acord cu dispozițiile art.1 alin.(5) din Constituție, este necesară revederea textului și corelarea acestuia cu prevederile art.3 alin.(1) lit.h) din Legea nr.263/2010, eventual prin inserarea sintagmei „pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă”.

Totodată, precizăm faptul că, la paragrafele 28 și 29 din Decizia nr.618/2018, menționată la observația de la pct.5, Curtea Constituțională a reținut că *„alături de enumerarea expresă a locurilor de muncă încadrate în condiții speciale, în cuprinsul art.30 alin.(1) din Legea nr.263/2010, art.3 alin.(1) lit.h) din același act normativ stabilește criteriile generale care justifică această încadrare, arătând că este vorba de «locurile de muncă unde gradul de expunere la factorii de risc profesional sau la condițiile specifice unor categorii de servicii publice, pe durata a cel puțin 50% din timpul normal de muncă, poate conduce în timp la îmbolnăviri profesionale, la comportamente riscante în activitate, cu consecințe grave asupra securității și sănătății în muncă a asiguraților».* Per a contrario, ***atunci când locurile de muncă nu întrunesc aceste criterii, acestea nu pot fi încadrate în condiții speciale*** și că ***„încadrarea locurilor de muncă prevăzute de art.30 alin.(1) lit.e) din Legea nr.263/2010 în***

condiții speciale trebuie să se subordoneze, în egală măsură, criteriilor stabilite prin art.3 alin.(1) lit.h) din același act normativ, iar, în măsura în care, în urma reevaluării, se constată că aceste criterii nu mai sunt întrunite, nu se mai poate vorbi de existența unui temei legal pentru a se păstra o astfel de încadrare”.

Nu în ultimul rând, precizăm că, pentru evitarea repetiției, este necesară revederea exprimării „personalul care își desfășoară **activitatea** în următoarele **activități**”.

7. La **art.I pct.2**, pentru respectarea uzanțelor normative, **partea dispozitivă** se va reformula astfel:

„2.La **articolul 30**, după **alineatul** (4³) se introduce un nou alineat, alin.(4⁴), cu următorul cuprins:”.

În continuare se va reda între ghilimele textul propus pentru alin.(4⁴).

La textul propus pentru **art.30 alin.(4⁴)** din Legea nr.263/2010, ținând cont de observația de la pct.6, este necesară revederea și corectarea trimiterii la lit.i), în sensul înlocuirii sintagmei „alin.(1) lit.i)” cu sintagma „alin.(1) lit.j)”.

De asemenea, pentru precizia normei, este necesară indicarea actelor normative vizate de sintagma „încadrate conform legislației anterioare în grupa I de muncă”.

8. La **art.II alin.(1)**, pentru o exprimare corectă, propunem ca sintagma „alin.(3) lit.d) Legea nr.263/2010” să fie înlocuită cu sintagma „alin.(3) lit.d) **din** Legea nr.263/2010”.

Totodată, semnalăm că art.56 alin.(1) lit.d) și alin.(3) lit.d) din Legea nr.263/2010, la care se face trimitere, vizează și locurile de muncă în condiții speciale prevăzute la lit.i), deja existentă, în forma *de lege lata* a art.30 alin.(1) din actul normativ menționat.

În acest context, având în vedere și observația de la pct.6, precizăm că este necesară și modificarea art.56 alin.(1) lit.d) și alin.(3) lit.d) din Legea nr.263/2010, în sensul înlocuirii sintagmei „prevăzute la art.30 alin.(1) lit.h) și i)” cu sintagma „prevăzute la art.30 alin.(1) lit.h) - j)”.

În cazul în care această observație va fi reținută, propunerea legislativă va viza nu doar completarea Legii nr.263/2010, ci și modificarea acesteia, aspect ce va trebui să se reflecte atât în titlu, cât și în partea introductivă a art.I.

La textul propus pentru **alin.(3)**, pentru claritatea și previzibilitatea normei, recomandăm a se analiza dacă nu este necesară completarea sintagmei „quantum al pensiei mai mic decât cel cuvenit” cu sintagma „**anterior intrării în vigoare a prezentei legi**”.

De asemenea, pentru o exprimare adecvată în context, propunem ca sintagma „se păstrează quantumul mai avantajos pentru pensionar” să fie reformulată astfel: „**se menține acesta din urmă**”.

9. La **art.III** se propune ca angajatorii din sectorul construcții mașini să urmeze procedura de încadrare a locurilor de muncă în condiții speciale, în vederea obținerii avizului pentru condiții speciale de muncă și înscrierii activității din sectorul construcții mașini și a unităților în care aceasta se desfășoară în anexele nr.2 și 3 la Legea nr.263/2010.

La acest text, pe lângă observațiile de la pct.5, semnalăm faptul că norma este lipsită de predictibilitate, întrucât nu precizează prevederile în baza cărora se desfășoară procedura ce trebuie urmată pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții speciale, în vederea obținerii avizului de încadrare a locurilor de muncă în condiții speciale și a înscrierii activității din sectorul construcții mașini și a unităților în care aceasta se desfășoară în anexele nr.2 și 3 la Legea nr.263/2010. Totodată, precizăm că, în urma analizării Legii nr.263/2010, nu am identificat nicio prevedere referitoare la procedura menționată.

În consecință, norma propusă la art.III poate conduce la dubii în interpretare, întrucât nu se înțelege care este procedura pe care angajatorii din sectorul construcții mașini ar trebui să o urmeze pentru obținerea avizului de încadrare a locurilor de muncă în condiții speciale și înscrierea activității din sectorul construcții mașini și a unităților în care aceasta se desfășoară în anexele nr.2 și 3 la Legea nr.263/2010.

În acest context, recomandăm revederea și reformularea textului, după însușirea observației de la pct.5.

10. La **art.IV**, întrucât sintagma „începând cu anul următor publicării” nu respectă exigențele de tehnică legislativă, propunem reconsiderarea acesteia în acord cu dispozițiile art.78 din Constituție, potrivit cărora legea „*intră în vigoare la 3 zile de la data publicării sau la o dată ulterioară prevăzută în textul ei*”.

11. Având în vedere numeroasele intervenții legislative aduse actului normativ de bază, în conformitate cu prevederile art.70 alin.(1) din Legea nr.24/2000, recomandăm inserarea în final a unui articol distinct, respectiv **art.V**, care să prevadă republicarea Legii nr.263/2010, în următoarea formulare:

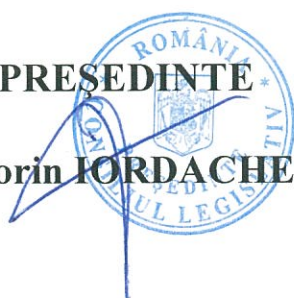
„Art.V. - Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.852 din 20 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cu completările aduse prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare”.

În cazul în care va fi reținută observația de la pct.8, referitoare la modificarea art.56 alin.(1) lit.d) și alin.(3) lit.d) din Legea nr.263/2010, sintagma „inclusiv cu completările aduse prin prezenta lege” se va înlocui cu sintagma „inclusiv cu **cele** aduse prin prezenta lege”.

12. Întrucât propunerea legislativă nu cuprinde **formula de atestare a legalității adoptării legii**, recomandăm inserarea acesteia în final, în următoarea redactare, în conformitate cu dispozițiile art.46 alin.(7) din Legea nr.24/2000:

„Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art.75 și ale art.76 alin.(1) din Constituția României, republicată”.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr.17/6.01.2022